

עטרת שלום

עלון שבועי שע"י מוסדות קאמרגא בארה"ק – בגשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' ארזי הבירה 48 ירושלים
פרשת שופטים

בס"ד, עי"ק פרשת שופטים
ו' אלול תשע"ב – שנה ג' גליון קל"ג

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הרה"ג מוצ"ש ר"ת		
ירושלים	6:37	7:49
בני ברק	6:52	7:51
ניו יורק	7:22	8:21
מונטריאל	7:30	8:30

נא לשמור על קדושת הגליון

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שֹׁפְטִים וְשׁוֹטְרִים תִּתֶּן לָךְ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר הוּי"ה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ לְשִׁבְטֶיךָ וְשִׁפְטוּ אֶת הָעָם מִשְׁפַּט צְדָק.
צְדָק צְדָק תִּרְדֹּף לְמַעַן תַּחֲיֶה וְיִרְשֶׁת אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר הוּי"ה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ (טו יח-ט).

משם הוי"ה בחינת זו"ן, נתן לך בכל שערך שבכל שער ושער שאתה נכנס בקדושה בתורה ומצות, צריך אתה לכוונם לעשותם לשם שמים וליחד ולתקן ו"ה משם הוי"ה, וכל אחד ואחד מישראל ראויים לאותו איצמלא.

ועי"ז יהיה אשר הוי"ה אלהיך נתן לך לשבטיך שימשיך י"ה בחינת 'הוי"ה אלהיך' ל"ה ויהיה שם הוי"ה בשלימות.

ועי"ז המשכת המוחין בחינת י"ה יהיה ושפטו בחינת ז"א את העם משפט צדק בחינת מלכות, היחוד בתכלית השלימות.

צדק צדק תרדף שתרדף לתקן חלקי השכינה בחינת צדק, למען תחיה בגי' תרי"ג, כמו שכותב אא"ז הגה"ק רבי יצחק יהודה יחיאל מקאמרגא זי"ע בספרו הקדוש 'היכל הברכה', היינו שע"י קיום התרי"ג מצוות, יהיה זירשת את הארץ תירש חלק בשכינה הקדושה, והשכינה הקדושה ישרה עליך בשלימות.

(רעוא דרעיון תשע"א לפ"ק)

התחתונים, משא"כ בי"ה משם הוי"ה בחינת או"א אינם מגיעים פנים התחתונים, וכמו שרואים במעשה עמלק שכתוב 'כי יד על כס יד' (שמות יז מז) ופרש"י שם, שאין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה שמו של עמלק כולו. אולם ע"י קיום התרי"ג מצות שהוא בחינת ו"ה משם הוי"ה, מתקנים ו"ה ונעשה היחוד ושלימות שם הוי"ה.

וזהו מה שמרמזו כאן התורה, שופטים בחינת ו' משם הוי"ה, בחינת ז"א, כמבואר בפתח אליהו (תיקו"ז הקדמה יז). 'משפט' עמודא דאמצעותא. ושוטרים פירש רש"י, הרודין את העם אחר מצותם, שמכין וכופתין במקל וברצועה עד שיקבל עליו את דין השופט. בחינת ה' משם הוי"ה בחינת מלכות שהיא גבורות, שממנה בא ח"ו כל הדינים שבעולם אם היא אינה מתוקנה, שאז חסרה אות א' משם אדנ"י ונשאר אותיות דין, כמבואר ממרן האריז"ל (עין חיים שער הרפ"ח פ"ה) וז"ל: כי הנה שם אדנ"י מורה על הדין כנודע, וכן ג' אותיות האחרונות הם די"ן, ונשאר אות ראשונה שהוא אל"ף והוא בחי' הרחמים המשותפים עם הדין שבה, ואות א' זה מורה ע"ש אהי"ה שהוא רחמים עיי"ש.

וזהו אמרו שופטים ושוטרים בחינת ו"ה

איתא במדרש (תנחומא פרק א) שופטים ושוטרים זש"ה 'מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל' (תהלים קמו יט) 'דבריו' אלו דברי תורה, 'חקיו' אלו המדרשות, 'ומשפטיו' אלו הדינים, לא נתן הקב"ה את התורה ואת המשפטים אלא לישראל בלבד.

והביאור בזה, דהנה ידוע שצרכים לעשות כל התרי"ג מצות לשם שמים, ולזה אנו אומרים לפני כל מצוה ומצוה 'לשם יחוד קב"ה ושכינתיה' לגלות דעתנו וליתן מודעה שאנו עושים את מעשה המצוה לשם שמים, כי כל המצוות הוא לתקן חלקי השכינה שנתפזרו בכל הדברים הגשמיים, כמבואר בזה הקדוש (ח"ג רפא). שבכל אורייתא ובפקודין דילה, לאו איהי אלא למפרק שכינתא. שכל עבודותינו בעולם הזה בקיום התורה והמצוות, הוא כדי לעלות ולתקן השכינה. ולכן רוב המצוות קיומם הוא ע"י דברים גשמיים, והוא כדי שיעלו הניצו"ק הטמונים בדברים הגשמיים ע"י מעשה המצוות.

ועוד אנו אומרים לפני כל מצוה ומצוה, 'ליחוד שם י"ה בו"ה ביחודא שלים' והכוונה בזה לומר, שהרי ידוע ממרן האריז"ל (עין-חיים שער המלכים פ"ו) שעד ו"ה משם הוי"ה בחינת זו"ן מגיע פגם

עטרת פז

אמרות טהרות מרבתינו זי"ע

לְשֹׁמֵר אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה
הַזֹּאת וְאֵת הַחֻקִּים הָאֵלֶּה
לַעֲשׂוֹתָם (ד' יט).

לעשתם חסר וא"ו. כמו בריאה
חדשה, בורא שמים חדשים
וארץ חדשה, מעלה אני עליו כאלו
עשאתי (ויק"ר לה ז), וכן 'שמרתם
לעשותם' (דברים ה א), והוא מדרגה
גדולה ועצומה למשכילים, אבל
'היום לעשותם' (שם ז יא) דדרשינן
ולמחר לקבל שכרם (עירוני כב), אף
שעושה המצות 'כמצות אנשים
מלומדה' (ישעיה כט יג), לא יקופח
שכרו חלילה והבן, והוא 'לעשותם'
מלא [ואו] דקאי על עשיה פשוטה
עושה מעשה בהמה כשור לעול,
אעפ"כ בן עולם הבא הוא, יהיה מה
ובלבד שיעשה בכל כחו.

(היכל הברכה מרבתינו יצחק אייזיק
מקאמרנא)

שְׁלוֹשׁ עָרִים תִּבְדִּיל לָךְ בְּתוֹךְ
אֲרֶזְיָה אֲשֶׁר הוּיִיָּה אֶלְיָיִךְ גִּתָּךְ לָךְ
לְרִשְׁתָּהּ (ד' טו ב).

ושורש שלשה ערי מקלט, הם
מחשבה דבור מעשה,
שלפעמים ע"י קטנות יורדין שלשה
אלו למקום הקטנות והדין,
וכשהצדיק מקרב לנפשו גאולה, אזי
עולין אצלו שלשה אלו לתוספת אור,
במחשבה מיוחד יחודים, והדבור
והמעשה הם מאירין ברוב אור אין
סוף, וצריך אדם לקבל על עצמו
גלות, להיות גולה עם השכינה,
להעלות חלקי מחשבות ודבורים

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו זי"ע

וְהָיָה כְּשִׁבְתוֹ עַל כִּסֵּא מְמַלְכָתוֹ וְקָתַב לוֹ אֶת מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה הַזֹּאת עַל
סֵפֶר מוֹלָפְנֵי הַכְּהֹנִים הַלְלוּם (ד' יח).

והיה הוא אותיות שם הוי"ה ב"ה, וזה סימן טוב לצדיק דקדושה. כשבתו על
כסא ממלכתו על ישראל. וכתב לו בלבבו. את משנה התורה הזאת
היינו שלא יפסוק פומא מנרסא, וילמד בשקידה כחפץ השי"ת כביכול. וזהו
משנה היא לשון כפלים, שהוא שונה וחוזר ושונה בלי הפסק מה.

על ספר דייקא מתוך הספר הוא לומד, ולא במוחין לבד, והוא אפילו בעת
זקנתו. מלפני הבהנים הלוים היינו לפני בני ישראל העובדים את השי"ת
בדביקות גדול לעיני כל, ולא בושים ללמוד לפנים וכו'. ואקוה להשי"ת שאני
הולך בדרך אבותי הקדושים, וכפי ששמעתי מפיו הקדוש של אמנו"ר זלה"ה
ארבעה שבועות קודם פטירתו נבג"ע, וזה לשונו הקדוש: אני יכול להלוך
במוחין לבד ביחודים קדושים, ושמות וצדופי שמות הקדושים לערך מאה
שנה, ואפשר עוד יותר, ולא הוצרכתי עוד לשום ספר ללמוד, אעפ"כ אין בי
חיות רוחני דקדושה, אלא דייקא כשאני לומד מתוך הספר, נמרא מדרש זוהר
רמב"ם וכיוצא בהם, ואח"כ אני הולך בתוך ביתי הנה והנה ואיחד יחודים
קדושים לערך שעה ולא יותר.

והוא קבל זאת מרבו דודו רבינו מוידוישוב, והוא מרבו רבינו מלובלין
ומאפט ומקאזניץ, ומרבו רבינו ר' ברוך נכד לבעש"ט זלה"ה. ומרבו
רבי משה ליב מפאסוב. והם קבלו כולם מרבינו אלקי רבי אלימלך זלה"ה,
והוא קבל מרבו רבינו אלקי רבי ר' בער זלה"ה. ומרבו רבי רבינו מיכל זלה"ה,
עד הבעל שם טוב זלה"ה, שעיקר המוחין דקדושה אינם באים לאדם בר
ישראל, אלא דייקא ע"י למודו בתורה הקדושה דייקא מתוך הספר. ומי שאינו
חפץ בזה הדרך הנ"ל. אין בו ממש. והבן.

לזה כתוב לקמן 'היתה עמו וקרא בו כל ימי חייו למען ילמד ליראה את הוי"ה
אלהיו לשמור את כל דברי התורה הזאת ואת החקים האלה לעשתם' ר"ל
דייקא 'היתה עמו' הספרים ללמוד בהם, 'וקרא בו כל ימי חייו' אפילו בעת
זקנתו, והוא כדי 'למען ילמד ליראה' וגו', אבל בלא זה משמע שאין בו שום
יראה אפילו הוא הולך במוחין גדולים אעפ"כ אין בהם ממש כנ"ל, 'ליראה
את ה' אלהיו לשמור את כל דברי התורה הזאת ואת החקים האלה לעשותם'
דייקא בכוונת הלב והבן.

(בן ביתי מרבתינו אליעזר צבי מקאמרנא)

ומעשים השייכין לשורש נפשו וחלק
תורה שלו, הכל כידוע לעובדי שם
ודבקים בו באמת. זכאה עמא קדישא
דכל דא מוחאן וכל דא מצפין,
אשרינו מה טוב חלקנו.

(אוצר החיים מרבתינו יצחק אייזיק
מקאמרנא)

כִּי תֵצֵא לְמִלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ
וְיָאִיתְּ סוּס וָרֶכֶב עִם רֶב מִמֶּךָ
לֹא תִירָא מִיָּמָם וְגו' (כ א).

משורשי המצוה עיין בספר צפנת
פנענח] דף ל"ה משם מורי
אור ישראל וקדושו [הבעש"ט
הקדוש]. כי ענין היראה, יראה מן
ההעדר עושר וחיים, והנה יראה זאת
יראה חיצונית שהוא בכל הנבראים,
עכבר ירא מחתול. ולמעלה מזה
יראה הפנימיות, יראת הבורא ב"ה,
אמנם גם יראה חיצונית הוא כדי
לעורר לאדם אל היראה הפנימיות,
והוא חסד השם פשוטה לקבל,
ושואל ומבקש מהאדם שיתעורר
מזה אל יראה פנימיות, וההעדר
ביראה הפנימיות כאשר מדבק עצמו
אל חי החיים ושם הוא העדר
המציאות, ואז ניפסוד מיראה
חיצונית, כי ניפשוט מן המציאות.
וזהו לא תירא מהם שלא תישאור
ביראה חיצונית מהם אל תירא
דייקא, אבל תדע שהיראה הזאת בא
לעורר אותך אל יראה הפנימיות,
'יראת הוי"ה ראשית דעת' (משלי א ז).

(אוצר החיים מרבתינו יצחק אייזיק
מקאמרנא)

עטרת אבות

על מסכת אבות מרבתינו זי"ע

נְתַאֵי הָאָרְבְּלֵי אוֹמְרֵי, הִרְחַק מִשְׁכַּן רָע, וְאֵל תִּתְחַבֵּר לְרָשָׁע, וְאֵל תִּתְיַאֵשׁ מִן הַפְּרָעָנִית (אבות פ"א מ"ז)

מתיקות לשוננו. ואז אם הוא יאמר אני יכול להתחבר
לרשע שאין מוסיק לו עוד לעבודת הבורא ב"ה, אל
תאמר כן כי מי הוא גדול מיהושפט מלך יהודה, כיון
שהתחבר לאחזיה מלך ישראל, אמר לו הנביא בשם
ה' 'פרץ ה' את מעשיך' (ד"ה"ב כ לו) לזה אמר התנא
אח"כ ואל תתיאש מן הפורענות של היצר הרע,
ואל תאמין בעצמך עד יום מותך, אלא תמיד בלי
הפסק רגע תהיו דבוק בהקב"ה מתוך תורה ועבודה
באמת לשמה באהבת ישראל הקדושים והטהורים.

(וקן ביתי מרבתינו אליעזר צבי מקאמרנא)

יכולתך ע"י תורה ועבודה באמת לשמה מתוך
גדרים וסויגים של רז"ל, שמא יסיתך ויכול לך ח"ו,
ואם הרחקת היצר הרע מקרבך מכל וכל, שמא
תאמר כיון שהרחקת אותו בתכלית הריחוק, כמו
שאמרנו (בספר הקנה גדול) מי שיושב בתענית כפי
יכולתו, ואינו אוכל דבר מן החי שש שנים רצופים,
במותו אני בו שלא יחטא עוד, וכן כיוצא בו איתא
(בס' חסד אברהם מעין שני נהר וגו') ואם זכה אדם בר
ישראל להיכל שער החמישים דקדושה, הרי נעשה
בן חורין מס"מ, ושוב אין לו שום פחד ממנו ע"ש

ר"ל שכן רע הוא יצר הרע השוכן בקרבו, שהקב"ה
קראו רע, בדכתיב 'כי יצר לב האדם רע מנעוריו'
(בראשית ח כא) וכן אמרו רז"ל (תניגה מ"ו). אם יאמר
לך יצר הרע חטוא והקב"ה מוחל אל תאמן שנאמר
'אל תאמינו ברע' (מטות ז ה) ואין רע אלא יצר הרע
שנאמר (בראשית ח כא) 'כי יצר לב האדם רע מנעוריו'
ע"כ. ואל תתחבר לרשע וא"ת כיון שהזהיר התנא
להרחיק משכן רע כ"ש שאל תתחבר לרשע. אלא
י"ל כמו שכתבתי 'ששכן רע' הוא היצר הרע השוכן
בקרבו של האדם, לזה הזהיר שתרחק ממנו בכל

מסע הקודש

בראשות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א י"ז - כ"א מנחם אב

חלק ב

בוריסלוב

משם נסענו אל העיר הקרובה בוריסלוב, ע"י בית החיים אשר ערו ערו עד היסוד בה, מקום מנוחת רבינו הגאון הקדוש רבי אברהם מרדכי מקאמרנא זיע"א, מרן אד"ש אמר ג' מזמורי תהילים פסוק בפסוק, והתפללו מנחה שם, מרן אד"ש סיפר על העיר בוריסלוב שהיתה עיר מלאה חכמים וסופרים, וחד מגדולי העיר היה הגאון רבי אברהם חיים דוד סופר המכונה אח"ד נכד רבינו בעל החתם סופר, והיה נשיא ארץ ישראל לעדת געלצ'יאן.

סטרי

משם נסענו אל העיר הקרובה סטרי מקום מנוחת רבינו הגאון הקדוש אבי השושלת רבינו יצחק אייזיק מכפר סאפרין זיע"א אביהם של האחים הקדושים המכונים במסיל"ה, על הדרך סיפר מרן אד"ש מה שהעיד עליו בנו רבינו הגאון הקדוש בעל הצבי לצדיק מזידיטשוב זיע"א שהיה לו שלש מידות טובות: א. שמעולם לא סעד על שולחנו מבלי שישעד עמו ג"כ אורח ואם לאו היה מתענה, ב. שבכל עת סעודה היה משמיע דברי תורה וחינוכי דאורייתא, וכן היה מצווה לבניו לומר דברי תורה, ג. מעולם לא סיפר לא בגנותם ולא בשבחם שלא אחרים, וסיים בנו בעל הצבי לצדיק מילא לגנאי דאס קאנין מיר אויך אבל לשבח דאס קאנין מיר נישט אוספירן (מילא לגנאי גם אני יכול אבל לשבח אין ביכולתי).

כשהגיעו אל בית החיים התרגשות עצומה עברה על לב הנוסעים בראותם המצבות החדשות שבנו על קברו ועל שאר הצדיקים הטמונים על ידו, ה"ה הגאון רבי אריה לייב בעל הקצות החושן זיע"א, והגאון רבי יעקב מליסא זיע"א בעל החוות דעת, והגאון מהר"י ענזעל זיע"א תלמיד בעל הקצוה"ח, מרן אד"ש הדליק הנרות על הציון הקדוש ואמר ג' מזמורי תהילים פסוק בפסוק וקרא הקוויטלעך, למעלה משעה ארוכה עמדו שם, והיו ממאנים להיפרד ממקום הקדוש הזה.

על אם הדרך חזרה סיפר מרן אד"ש על הגאון מהר"י ענזעל שהוא היה המדפיס של הספר אבני מילואים מרבו בעל הקצות החושן, והלך לבקש הסכמה מהמגיד הקדוש רבי ישראל מקוֹזֵינֵץ זיע"א כדי שהחסידיים יקנו ויתנו מעות קדימה לספר, וסיפר מהר"י ענזל בעת שישב אצל המגיד נכנסה אשה אחת בקול בוכים שבעלה ברח ממנה כבר כמה שנים ועתה היא עגונה, ובקשה בפיה שיפעל המגיד להתירה מכבלי העיגון, המגיד צוה למשמשו שיצא מיד מפחת ביתו, והגוי הראשון שיראה יכניסו בכוח הביתה, וכן עשה ואחר זמן קט חזר המשמש ובידו כפות גוי אחד, המגיד דיבר עמו בלשון הקודש ואמר לו, תקום ותתוודה שאתה הוא בעל האשה הזו, ואחר דו"ד הודה הגוי-היהודי, שבאמת הוא בעל האשה ויצא לתרבות רעה, וכתב על אתר גט לאשתו והתירה מכבלי העיגון.

זידיטשוב

משם נסענו העיר הקרובה זידיטשוב, העיר שכינהו ברבנות רבותינו הקדושים רבינו בעל הזכרון דברים ובנו רבינו בעל ההיכל הברכה, חסידים ואנשי מעשה אמרו זידיטשוב נוטריקון ז"ד שוב, כל מי שדרך רגלו בעיר הזו מיד עלה עליו הרהורי תשובה, מרן אד"ש הזכיר על הדרך את דברי רבינו בעל הצבי לצדיק מזידיטשוב שאמר לבן אחיו ממלא מקומו רבינו בעל ההיכל הברכה, שאחו בדיקנא קדישא שלו, ואמר בפה קדשו נשבע אני בדיקנא קדישא שלי, שלא אלך מזה העולם, עד שאמלא אותך כלי מחזיק ברכה, ואור להאיר, ותאיר לכל העולם.

בבית החיים עלו להשתטח על ציון רבותינו הקדושים רבינו הגאון הקדוש שר בית הזוהר רבי צבי הירש מזידיטשוב זיע"א בעל הצבי לצדיק ואחיו רבינו הגאון הקדוש רבי משה מסאמבור זיע"א בעל התפלה למשה' ובנו הגה"ק רבי יחיאל מיכל מסאמבור זיע"א בעל היעטרת זקנים, וכן באוהל הרה"ק רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב זיע"א, מרן אד"ש אמר ג' מזמורי תהילים פסוק בפסוק והזכיר הצריכין לדבר ישועה ורחמים ויצא משם. על אם הדרך חזרה הפליג מרן אד"ש בגודל מעלת האחים הקדושים בעל הצבי לצדיק מזידיטשוב ובעל התפלה למשה מסאמבור בגודל מעלת ספריהם הקדושים ותורתם שהשאירו בעולם, וגודל כוחם שהאירו את חבל ארץ גאליציע בתורת רבינו אור

קאמרנא

על ציון רבותינו הקדושים

בשעות הצהרים הגיעו לחיים ולשלום אחרי טלטולי הדרך, על בית החיים מקום ציון רבותינו הקדושים, רבינו הגאון הקדוש קודש הקדשים איש האלוקים רבי יצחק אייזיק יהודה יחיאל מקאמרנא זיע"א בעל ה'היכל הברכה', ועל ציון בנו רבינו הקדוש שר בית הזוהר רבי אליעזר צבי מקאמרנא זיע"א בעל ה'דמשק אליעזר', ועל ציון בנו הרה"ק רבי יעקב משה ורבי שלום מקאמרנא זיע"א, ועל ציון הרבניות ע"ה, מרן אד"ש נכנס ובידו סט חומש היכל הברכה שהדפיס מחדש, וניגש על ציון רבינו בעל ה'היכל הברכה' ופתח ואמר, אני נתנאל בן גאלדא לאה נכדך, הדפסתי מחדש כמה וכמה פעמים את סיפרך הגדול והקדוש 'היכל הברכה', והפצתי אותו על פני תבל כמו שכתבת בהקדמה, בזה"ל: כי לכל נבראתי שנתפשט על ידי החכמה הזאת בעולם עכ"ל, ועתה באתי לחלות ולחנן, שתעמוד על ימיני ותסמכני להפיץ ולפרסם, את כל דברי תורתך ולימודך ויחודיך הקדושים, והדליק הנרות על הציון הקדוש, ופתח את החומש היכל הברכה והקריא כמה קטעים מפרשת השבוע פרשת עקב, שיהיה שפתותיו דובבות בקבר.

ולאחמ"כ צעד לציון מרן רבינו בעל ה'דמשק אליעזר' ושפתותיו מרחשין, והביא סט 'דמשק אליעזר' על הזוה"ק שהדפיס מחדש, וקרא מהספר שיהיה שפתותיו דובבות בקבר, והדליק הנרות על הציון הקדוש, וכן על שאר הצדיקים הטמונים שם, לאחמ"כ כשמרן אד"ש עמד בין ב' הציונים הקדושים, קרא הקוויטלעך בקול ובתחנונים, ואמר בזכות שבאתי וטרחתי ביגיעה מרובה להשתטח על קברי הצדיקים הטמונים פה, זכות צדקתם יעמוד לי ולכל שולחי להינצל מכף כל אויב ואורב ברוחניות ובגשמיות. והזכיר מרן אד"ש את דברי רבינו הקדוש בעל הצבי לצדיק על הפסוק מי ימלא גבורות ה' ישמיע כל תהלתו, היינו מי שרוצה למלא ולשבר הדינים, ישמיע כל תהלתו, יקרא ספר תהילים מראש ועד סוף בלי הפסק, והתחיל יהיה רצון שקודם תהילים, ומרן אד"ש עבר לפני התיבה על כל ספר תהילים, אחר אמירת כל ספר תהילים בבכיות ובהתעוררות עצומה, אשר לא יכלו לתאר אותו עלי גיליון, אמרו היה רצון שאחר ספר תהילים, והעתיר מרן אד"ש בברכות ובישועות לכלל ולפרט, והתחיל מרן אד"ש בשירת וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו וצדקתו לבני בנים, ובשירת י-ה זכות אבות יגן עלינו נצח ישראל מצרותינו גאלינו, משם עבר מרן אד"ש אל אוהל הרבניות ע"ה הדליק הנרות ואמר מזמור תהילים פסוק בפסוק, כשיצאו מהאוהל ומבית החיים, אמר מרן אד"ש כשם שזכיתי לראות ציוני הצדיקים האלו, כן יהי רצון שאזכה ואראה אותם בחיים בתוך כלל ישראל ויקיצו וירננו שוכני עפר.

בבית המדרש

משם צעדו אל עבר ביתם נאוה קודש ובית מדרשם של רבותינו הקדושים, מה יפו פעמיך בנעלים בעת ימי מועד ושבת, היו כל רחובות העיר מלאים חסידים ואנשי מעשה מון אל זן, מכל ערי הגלילות, ומארצות הרחוקים מפולין ומהונגריה ומצ'כוסלובקיה, באו להתחמם ולחזות בזיו אוקנין הצדיקים הקדושים, ימי זוהר ושגשוג היו הימים ההם, ועתה כשעלה הכורת אלה אזכרה ואהמיה, ברגבי האדמה המלאים מדם ההרוגים, שנהרגו על קידוש השם, כשהגיעו על יד פתח ביתם נאוה קודש של רבותינו הקדושים, קירות הבית הספוגים בתורה וביראת שמים, בית האורים ותומים, משם נתקדש שם שמים בישראל על כל קצוי תבל, עלה בלב כל אחד ואחד בכיות חרישיות, כשנחלתנו נהפכה לזרם המשמש כיום לבית מרקחת, בחצר הבית עומד בית מדרשם של רבותינו הקדושים, הוא המקום אשר עבדו עבודת ה' בסילודין עבודת התפילה, ועריכת השולחנות הטהורים, עבדים משלו בו המשמש למפעל וכדו', צדו צעדינו מלכת ברחבותינו, כי רצו עבדיך את אבניה ואת עפרה יחנונו. מרן אד"ש הפיח רוח חיים בלב הנוסעים, באמרו את מאמר חז"ל (מגילה דף כט). תניא רבי אלעזר הקפר אומר עתידין בתי כנסיות ובתי מדרשות שבבבל שיקבעו בארץ, שהקדושה ועבודת ה' הספוגים בקירות הבית למעלה ממאה שנים עברו בארץ ישראל, וכולנו נילך ונצעד על המסילה שהורינו רבותינו הקדושים, ונלהיב מחדש את האור שלא יכבה ויזרח למרחקים, עד ביאת ינון.

נר לרגלי דבריך ואור לנתיבתי הקריא את דברי רבינו הגאון הקדוש בעל הדמשק אליעזר המובה בתהילים בן ביתי, וז"ל שאמר אדמו"ר דודי רבינו צבי זלה"ה מזידיטשוב לאדמו"ר זלה"ה (רבינו בעל ההיכל הברכה), אחי שהוא אביך (רבינו בעל הזכרון דברים), כשהוא עושה איזה מצוה, אפילו רגלים שלו מרגישין חיות רוחני מהמצוה, וזו נר שהוא מצוה, לרגלי דבריך, כשאני מזכיר הברכה של מצוה אפילו רגלי, ג"כ מרגישים חיות רוחני של המצוה עכ"ל. אחר אמירת היה רצון שאחר ספר תהילים, אמרו מי שברך לטובת מרן אד"ש שיאריך ימים על ממלכתו, להמשיך ולהאיר שושלתא דדבהא, ויזכה עוד רבות בשנים לינחנו במעגלי צדק על דרך רבותינו הקדושים, ונזכה יחד לקבל פני משיח צדקנו ותפארתנו. מרן אד"ש פתח את הספר הקדוש וזכרון דברים של בעל הילולא והקריא את הקטע הראשון מתוך הספר. אח"כ ניגש מרן אד"ש לציון הרה"ק רבי משה טיטלבוים זיע"א בעל הישמח משה הטמון באוהל אחד עם רבינו בעל הזכרון דברים, ואמר מזמור תהילים פסוק בפסוק, מרן אד"ש התחיל לשיר, וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו וצדקתו לבני בניו, וי- ה זכות אבות יגן עלינו נצח ישראל מצרותינו גאלינו, בגלל אבות תושיע בניו ותביא גאולה לבני בניהם, יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם כי השביע נפש שוקקה ונפש רעבה מלא טוב, הושיעה את עמך וברך את נחלתך ורעם ונשאם עד העולם, ובשירת אהבת עולם תביא להם וברית אבות לבנים תזכור, יצא מרן אד"ש מהאוהל הקדוש.

כשהראו למרן אד"ש את ציון הרבנית שרה ע"ה אם הרה"ק רבי צבי הירש מליסקא זיע"א, סיפר מרן אד"ש על מה שזכתה להוליד בן קדוש כזה, שזקיני רבינו הגאון הקדוש רבי אלכסנדר סנדר מקאמרנא זיע"א בעל הזכרון דברים בכל שלוש הערים שכיחן כרב ואב"ד דהיינו בערי זידיטשוב וזיורבאנו ובסוף ימיו בקאמרנא, נהג את נשיאותו ברמה ולא חת מפני איש, ועמד על המשמר על כל קוף וקוף, שלא לזוז מדברי חז"ל ראשונים ואחרונים, ובמיוחד החמיר ודקדק על כשרות המאכלים על השוחטים והבודקים, שח"ו לא ישילו את בני ישראל באכילת נבילות וטריפות, והדברים האלה חרה מאוד לראשי הקהל והטבחים על הפסד הממון שהיה להם, אחד מראשי הקהל עשה מעשה והלך ושכר נערה אחת שתעיד בבית דין דבר שקר נגד רבינו, למחרת קראו בית הדין את רבינו, והנערה והעדים וראש הקהל הנ"ל בתוכם, והנערה התחילה דבריה וכה אמרה, הנה ראש הקהל העומד כאן הוא שכר אותי, כדי שהעיד דבר שקר נגד רבינו האב"ד, ומפני שיראתי שאם לא אסכים ימצאו נערה מופקרת שבעבור בצע כסף תעיד דבר שקר, לכן לקחתי הכסף מהם שלא יצא שם רע על רבינו האב"ד, למען הצילו מידי הרשעים הטומנים פח לצדיק עתק, זקיני הקדוש כששמע את דברי הנערה קם ממקומו ואמר לה, אילן אילן במה אברכך במה שהצלתי מידי הרשעים, אמר לה שהיא רוצה שייולד לה בן צדיק וקדוש שיאיר את העולם, אמר לה זקיני הקדוש הנה בעת הזאת קיבלתי מתנה מן השמים שתי נשמות קדושות העתידין להאיר את העולם, אחת אקח בשבילי, שלא היה לו עוד בן זכר, והשני אתן לך במתנה, וכן היה שלרבינו הקדוש נולד אחר המעשה הזאת בשנת תקס"ו בנו יחידו רבינו הגאון הקדוש קודש הקדשים איש האלוקים רבי יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א בעל ההיכל הברכה שהאיר את העולם באור תורתו וקדושתו עד ימינו אנו, ולהנערה הזאת היא מרת שרה ע"ה נולד לה בשנת תקס"ח בנה הרה"ק רבי צבי הירש מליסקא זצ"ל, וידוע ששני הצדיקים היו שני רעין דלא מתפרשין ואהבו זה את זה אהבת נפש.

ליסקא קרעסטיר

משם נסעו על ציון הרה"ק רבי צבי הירש מליסקא זיע"א תלמיד רבינו בעל ההיכל הברכה, מרן אד"ש קרא ג' מזמורי תהילים פסוק בפסוק. משם נסעו על ציון הרה"ק רבי ישעיה מקרעסטיר זיע"א על אם הדרך אמר מרן אד"ש שהרה"ק רבי ישעיה הוא דודו שהיה חתן בזווי"ש של הגאון רבי משה שמעון ראטה זצ"ל אב"ד דיורא בן הגאון רבי יואל צבי ראטה זיע"א אב"ד חוסט בעל הבית היוצר, וגם הגאון הצדיק רבי מנחם בן ציון שפירא הנ"ל, היה חתן הגאון רבי משה שמעון ראטה, על הציון הקדוש עמד מרן אד"ש אחוז בשרעפים, והזכיר את הצריכים לדבר ישועה ורחמים, ובפרט לכל אלו התומכים והעוזרים במוסדותינו הקדושים, ואמר ג' מזמורי תהילים פסוק בפסוק. משם נסעו לעיר הבירה בודא-פעסט אל עבר ארץ ישראל וביום שישי לפנות בוקר הגיעו חזרה לחיים ולשלום בארץ הקודש.

לינת לילה אור לכו' מנחם אב וטבילה ושחרית היה בעיר סטאניסלאוו, משם נסעו אל עבר גבול אוקראינה הונגריה, על אם הדרך עברו דרך ערי הקרפטים, מה רבו מעשיך ה', בסוף הדרך הגיעו אל יד העיר מונקאטש מרן אד"ש סיפר מהשנים שאביו רבינו הגאון הקדוש בעל המעשה שלום זיע"א למד בישיבת מונקאטש במחיצת מורו ורבו הגה"ק בעל המנחת אלעזר זיע"א, ובמחיצת הגאון רבי דוד שליטעל זצ"ל ראב"ד דמונקאטש שהכתירו בהורמנא דמלכא להורות בישראל, כן סיפר מרן אד"ש איך שתיאר הגאון הצדיק רבי דוד שפירא זצ"ל בעל הבני ציון (חותן הגאון הצדיק רבי יהודה אריה דייטש זצ"ל חותן מרן אד"ש) את העיר מונקאטש וצצר הקודש, שהסתופף יחד עם אביו הגאון הצדיק רבי מנחם בן ציון שפירא זצ"ל בצל בעל המנחת אלעזר וזכו שם לקירבה יתירה.

אח"כ עברו על יד העיר אונוואר, וסיפר מרן אד"ש שזקיני רבינו הגאון הקדוש רבי אברהם מרדכי מקאמרנא זיע"א ברח יחד עם כל בני משפחתו בשנות מלחמת העולם הראשונה לעיר אונוואר והקים שם בית מדרשו וחצירו, ואחר המלחמה כשחזר אל ביתו, השאיר את בנו רבינו הגאון הקדוש רבי חיים יעקב מקאמרנא זיע"א בעל הפרי חיים שימשיך את החצר הקודש, שנבנה באופן ארעי שישאר באופן קבע, והכן רבינו בעל הפרי חיים הפיח רוח חיים בעיר בכלל, ובקרב חסידי קאמרנא בפרט, וביתו נעשה לתלפיות, מרן אד"ש אמר שבבית החיים כאן טמון זקנתו אם אביו הרבנית מרת חיה ע"ה אשת רבינו בעל הפרי חיים, שנפטרה בדמי ימיה, בת הרה"צ רבי יצחק פלאם זצ"ל ונכדת הגאון רבי שמואל אהרן ראב"ן זצ"ל אב"ד קראטשין. אחר שעברו הגבול של הונגריה, הלכו ללינת לילה ותפילת שחרית בעיר שרושפאטק,

איהעל

הבוקר אור יום כ"א מנחם אב יומא דהילולא קדישא של רבינו בעל הזכרון דברים, בהכנה עילאה בלימוד בספרו של בעל ההילולא, הכינו עצמם לקראת בואם להשתטח על הציון הקדוש, בלחיים לאחר התפילה הזכיר מרן אד"ש את התורה שאמר בעל ההילולא בסעודה שלישיית האחרונה בעיר איהעל מובא בספר היכל הברכה במדבר על הפסוק ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה, וזהו שאמר אבי מורי הגאון הקדוש מוה"ר אלכסנדר בן הינדא, שעה אחת קודם פטירתו בסעודה שלישיית, שנפטרה בשנת רב שלום, במוצאי שבת, יום אחד ועשרים באב, על פסוק מה ה' אלהיך, הכל שואל ומבקש השי"ת מעמך, שתהא כמותו מה הוא רחום אף אתה וכיוצא בו בכל המידות, כי אם ליראה לא שייך לשאול ממך, כי אצלו יתברך לא שייך יראה כי שם העדר המציאות.

על אם הדרך סיפרו מגודל פעולת צדיק מסיפורי מופת שראו בזמנינו באחד שהיה צריך להיפקד בדבר ישועה ורחמים, והבטיח שבזכות הצדיק בעל הזכרון דברים, אם יצא מצרה לרוחה ומאפילה לאורה, מקבל עליו לעשות סעודת הילולא לזכרו של הצדיק בכל שנה ושנה, וממש ראו בעיני בשר ישועת השם איך שניצל מכל צרותיו באורח פלא, ונר הצדיק לא יכבה לעולם ועד. בהגיעם על הציון הקדוש עלו כולם לטבול במקווה הטהרה שע"י הציון וקידשו עצמם בקדושה של מעלה.

על הציון הקדוש

קשה לתאר עלי גיליון את אנפאה נהירין של הנוסעים ובייחוד פני מרן אד"ש, שאחר יגיעה עצומה זכו פעם הראשונה להשתטח על הציון הקדוש, ובפרט ביומא דהילולא קדישא, דמעות ורתחות ירדו מעיני נוסעים כאשר פתחו שערים ויבוא גוי צדיק, עת נפתחו שערי האוהל הקדוש וזכו ליכנס בתוכו, מרן אד"ש צעד עד לציון הקדוש, הדליק נרות למאות, והזכיר בכל נר ונר שמות מהצריכים להיפקד בדבר ישועה, וכשליח ציבור העומד לפני שולחיו עמד מרן אד"ש, וקרא בקול גדול הקוויטלעך ששלחו מכל קצווי תבל, למעלה משעה ארוכה עמד מרן אד"ש על יד הציון ושפתותיו מרחשין על דבר ישועות הכלל והפרט, אח"כ פתח ספר תהילים והזכיר מרן אד"ש את דברי רבינו הקדוש בעל הצבי לצדיק על הפסוק מי ימלא גבורות ה' ישמיע כל תהלתו, היינו מי שרוצה למלל ולשבר הדינים ישמיע כל תהלתו, יקרא ספר תהילים מראש ועד סוף בלי הפסק, והתחיל היה רצון שקודם תהילים, ועבר לפני התיבה באתי לעמוד ולהתחנן על עמך ישראל אשר שלחוני, באמצע אמירת תהילים כשהגיעו לפסוק